

Nakit Akış Tablosu Oran Analizleri: Borsa İstanbul'da Bir Uygulama

Mehtab Çelik¹

Beyza Demir²

Bekir Elmas³

Özet

İşletmelerin finansal performansı, başta kredi verenler ve yatırımcılar olmak üzere tüm paydaşlar için önem arz etmektedir. Özellikle nakit sağlama gücü, işletmelerin finansal performanslarının değerlendirilmesinde dikkate alınmaktadır. Nakit akış tabloları da işletmelerin nakit akışları ile ilgili bilgiler sunduğu için, gerekli analizler yapıldığında planlama ve karar verme süreçlerinde etkili olabilecek bilgiler sağlamaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, BIST’te işlem gören FORD, TOFAŞ ve KARSAN olmak üzere 3 otomotiv firmasının 2020-2022 dönemine ait nakit akış performanslarının nakit akış oranları ile analiz edilmesidir. Araştırma sonucunda, ele alınan dönemler itibariyle FORD’un nakit akış performansının genel olarak diğer firmalara kıyasla daha iyi olduğu sonucuna varılmıştır.

NAKİT AKIŞ TABLOSU

Nakit akış tablosu dışında diğer tüm finansal tablolar tahakkuk esasına göre düzenlenir. Tahakkuk esasına göre düzenlenen finansal durum tablosu, kapsamlı gelir tablosu ve öz kaynak değişim tablosu gibi finansal tablolar, işletmenin ortaklarına kâr payı dağıtma ve vadesi gelen borçlarını ödeme gibi yükümlülüklerini yerine getirebilme düzeyini göstermezler. Bu nedenle

1 Atatürk Üniversitesi, SBE, Doktora Öğrencisi, ORCID: 0000-0002-8441-6278, celikmehtap92@gmail.com

2 Atatürk Üniversitesi, SBE, Doktora Öğrencisi, ORCID: 0000-0002-6989-6947, 94bezyadmr@gmail.com

3 Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, İİBE, İşletme Bölümü, belmas@atauni.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2094-2180, belmas@atauni.edu.tr

nakit esasına göre düzenlenen nakit akış tablosunun bu ihtiyaçları gidermek amacıyla hazırlanır (Elmas, 2022: 84).

Nakit akış tablosu, genel olarak işletmenin belirli bir dönemde elde ettiği nakit kaynaklarını ve bu kaynakları nerelerde kullandığını gösteren bir finansal tablodur (Özerhan ve Yanık, 2012: 65). Daha kapsamlı bir ifadeyle nakit akış tablosu; işletmenin belirli bir dönemdeki nakit akışlarını işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine göre sınıflandırarak, işletmenin nakit ve nakit benzeri üretme kabiliyetini gösteren finansal tablodur (Subatnieks, 2005: 164). Burada ifade edilen nakit, işletmedeki nakit ile vadesiz mevduatı; nakit benzeri, vadeli mevduatlar ile tutarı belirli nakde çevrilmesi kolay olan kısa vadeli ve yüksek likiditeye sahip ve değerindeki değişim riski önemsiz olan vadesi 3 ay ve daha kısa olan yatırımları; nakit akışları ise, nakit ve nakit benzerlerinin giriş ve çıkışlarını belirtmektedir (Elmas, 2017: 60). İşletmenin faaliyetlerini devam ettirirken ihtiyaç duyduğu temel bir varlık olan nakit; işletme hammadde veya malzemeleri alırken, vadesi gelen borçlarını öderken, yeni yatırımlar yaparken, çalışanlara ücretlerini öderken, kâr payı dağıtırken vb. durumlarda her zaman gerekli olduğundan işletmenin nakit akışlarını görmek önemlidir. Nakdin kullanıldığı yerlerin bilinmesi, işletmenin gelecekteki olası nakit ihtiyacını belirlemeye imkân sağlar (Günceme ve Arsoy, 2006: 67).

Türkiye Muhasebe Standartları 1 (TMS-1)'de işletmelerin düzenlemesi zorunlu bulunan finansal durum tablosu ve kapsamlı gelir tablosunun yanı sıra nakit akış tablosunun da her dönemde düzenlenerek kamuoyuna sunulması gerekliliği ifade edilmiştir. Bu nedenle nakit akış tablosu da temel finansal tablolar arasında yer almaktadır (Özerhan ve Yanık, 2010: 65). Nakit akış tablosu nakit esasına göre düzenlendiği için, yatırımcılar, kredi verenler ve işletme ile ilgili diğer tarafların karar almalarında, işletmenin nakit oluşturma gücünü ve zamanlamasını değerlendirebilmeleri için gerekli bilgileri sunar (Özerhan ve Yanık, 2012: 65). Nakit akış tablosu, direkt olarak finansal durum tablosu ve kapsamlı gelir tablosu gibi finansal tablolardan elde edilemeyen bilgileri içermesinden dolayı işletmeye yönelik yapılan finansal analizlerde söz konusu tablolar arasında bir köprü görevi üstlenmektedir (Kieso vd., 2013: 198).

Tahakkuk esasına göre düzenlenen finansal tablo bilgilerini nakit esasına göre ilişkili taraflara sunan bu tablo, nakit giriş ve çıkışlarını toplam ve faaliyet bazında gösterir (Karapınar ve Eflatun, 2017: 39). Dolayısıyla nakit akış tablosu, diğer finansal tablolarla birlikte ele alındığında, kullanıcıların işletmenin borç ödeme gücü ve likidite gibi finansal yapısını değerlendirebilmeleri için yararlanabilecekleri bir tablodur (Omag, 2016:

116). Bu bağlamda nakit akış tablosunun, işletme ile ilgili taraflara sağladığı faydalar aşağıdaki gibi özetlenebilir (Williams vd., 2008: 572);

- İşletmenin gelecek dönemlerde pozitif nakit akışı oluşturma becerisini ölçmek,
- İşletmenin ek finansman ihtiyacını tespit etmek,
- İşletmenin yükümlülüklerini yerine getirme ve kâr payı dağıtma becerisini değerlendirmek,
- Net kâr ve faaliyetlerden sağlanan nakit akışları arasındaki farklılıkların kaynağını değerlendirmek,
- Dönem içinde finansman ve yatırım faaliyetlerinin nakit ve nakit dışı etkilerini belirlemek,
- Nakit ve nakit benzeri varlıkların dönem başı ve dönem sonu tutarlarındaki farklılıkların nedenlerini tespit etmek.

Nakit akış tablosu ilk olarak, William Morse Cole'nin *Nereden Geldi Nereye Gitti* (1908) adlı makalesinde fonların kaynağı ve kullanım yerleri şeklinde ele alınmıştır. Daha sonra Finney, 1921 yılında işletmede yer alan bütün finansal kaynakları fon olarak nitelendirip “Fonların Uygulanması Tablosu” adında bir tablo geliştirmiştir (Akdoğan ve Aydın, 1987: 70). 1962 yılında ise ilk defa Virginia Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Almand Colenon tarafından nakit akış tablosu oluşturulmuştur (Yaylaönü, 2001: 12). Nakit akış tablosu, işletmenin son iki dönemine ait finansal durum tabloları ile son dönemine ait gelir tablosu ve bazı ek bilgilerden yararlanarak oluşturulur. Nakit akış tablosu finansal durum tablosundaki nakit ve nakit benzerlerine ilişkin dönem başı ve dönem sonu tutarlarındaki farkı, nakit akımlarını işletme faaliyetleri, yatırım faaliyetleri, finansman faaliyetleri şeklinde 3 kısımda sınıflandırarak gösterir (Elmas, 2017: 60).

Nakit Akışlarının Sınıflandırılması

Nakit akış tablosu işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları, yatırım faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları ve finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları olmak üzere üç bölümden meydana gelmektedir. Nakit akış tablosunun bu faaliyet türlerine göre düzenlenme esasları “TMS 7 Nakit Akış Tablosu” Standardı ile belirlenmiştir (Dereköy, 2020: 3058). Bu standardın amacı, işletmenin işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerinden kaynaklı nakit akışlarını sınıflandıran bir nakit akış tablosu ile işletmenin nakit ve nakit benzerlerinde meydana gelen değişiklikler ile ilgili bilgi sağlamaktır (TMS, 7).

Bu üç bölümde birçok nakit girişi ve çıkışı söz konusudur. Aşağıda genel olarak finansal durum açısından nakit giriş ve çıkışlarına ilişkin örnekler verilmiştir (Gitman ve Zutter, 2012: 118).

Nakit girişleri;

- Aktif kalemlerde azalma
- Pasif kalemlerde artış
- Dönem kârı
- Nakit hisse senedi ihracı

Nakit çıkışları;

- Aktif kalemlerde artma
- Pasif kalemlerde azalış
- Dönem zararı
- İhraç edilen hisse senetleri nakit geri alışı

1. İşletme Faaliyetleri ile İlgili Nakit Akışları

İşletme faaliyetleri, işletmenin temel gelir getirici unsurları ile yatırım ve finansman faaliyeti kapsamında yer almayan diğer faaliyetleri içerir (Gup vd., 1993: 74). İşletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları, yabancı kaynaklara ihtiyaç duyulmadan işletmenin borçlarını ödeyebilmesi, faaliyetlerinde süreklilik sağlayabilmesi, temettü ödemelerini zamanında yapabilmesi ve yeni yatırımların yapılıp yapılamayacağı gibi hususlarda temel bir gösterge olarak kullanılan faaliyetleri içermektedir (Orhan ve Başar, 2015: 110; Mirza vd., 2006: 30). Bu nakit akışları daha çok işletmenin satış, üretim ve kiraya verme gibi ana gelir getirici faaliyetleri ile ilgili olup, dönem kârı/zararının tespit edilmesinde kullanılan işlem veya olaylardan kaynaklanır. Bu faaliyetlerin sonucunda ortaya çıkan olumlu bir tablo, işletme faaliyetlerinin verimliliğinde pozitif bir gösterge olarak değerlendirilebilir (Yılmaz ve İçten, 2018: 74). İşletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları, uzun vadede işletmenin fonlarının temel kaynağını temsil etmesi nedeniyle nakit akış tablosunun en önemli bölümü olarak değerlendirilmekle birlikte, işletmenin finansal gücünün temel göstergesi olarak kabul edilir (Orhan ve Başar, 2015: 110; Mirza vd., 2006: 30).

İşletme faaliyetlerinden sağlanan temel nakit akışlarından bazıları aşağıdaki gibidir (Elmas, 2022: 88):

Temel nakit girişleri;

- Satılan mal ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri,
- Royalty, komisyon, faiz ve temettü gibi tahsilatlardan kaynaklı nakit girişleri ve
- Alım satım için bulundurulmuş sözleşmelerden kaynaklı nakit girişleri.

Temel nakit çıkışları;

- Stok edinim kaynaklı ödemelerden nakit çıkışları,
- Çalışan ödemeleri kaynaklı nakit çıkışları,
- Faiz ve vergi ödemelerinden kaynaklı nakit çıkışları,
- Alım satım için bulundurulmuş sözleşmelerle ilgili nakit çıkışları ve
- Diğer masraflar için tedarikçilere yapılan ödemelerden kaynaklı nakit çıkışları.

2. Yatırım Faaliyetleri ile İlgili Nakit Akışları

Yatırım faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları, işletmenin maddi duran varlık satışından elde edilen nakit girişlerinden ve maddi duran varlık alımlarına ilişkin nakit çıkışlarından oluşmaktadır (Petro ve Gean, 2014: 319). Yatırım faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarının ayrı bir bölüm olarak verilmesindeki amaç, gelir ve nakit akışlarını temin etmek amacıyla ayrılan kalemlerin belirlenmesini kolaylaştırmaktır (Yanar, 2004: 219). İşletmenin rekabet gücü ve büyüme potansiyeli, yapılan yatırımların miktarı ve sağladığı katma değer ile ölçülmektedir. İşletme birleşmeleri, tesis, teçhizat ve gayrimenkul vb. için yapılan ödemeler de işletmenin geleceğine yönelik yapılan yatırımlardır. İşletmede nakit çıkışlarının büyük bir kısmı da bu alanda gerçekleşmektedir. Bu bağlamda yatırım faaliyetlerine yönelik nakit akışları, gelir ve nakit akışı sağlaması için ayrılan kaynaklara yapılan harcamaları yansıtmaktadır (TMS 7, madde 16).

İşletme açısından bir faaliyetin yatırım olabilmesi için satın alınan kalemin sürekli olarak gelir getirmesi, diğer yatırımcılar nezdinde güvelli bir liman olarak görülmesi, gelecek dönemlerde gelir getirme potansiyelinin yüksek olması gerekmektedir (Erdoğan, 2002: 57).

Yatırım faaliyetlerinden sağlanan temel nakit akışlarından bazıları aşağıda sunulmuştur (Elmas, 2022: 89):

Temel nakit girişleri:

- Maddi/ maddi olmayan duran varlıklar ve diğer uzun vadeli varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri,
- Yatırım amaçlı hisse senedi veya tahvil gibi menkul kıymetlerin satışı ile ortaya çıkan nakit girişleri,
- Yatırım amaçlı edinilen hisse senetlerinin kâr payı tahsilatlarından nakit girişleri
- Türev ürünlerin satışıyla ilgili ortaya çıkan nakit girişleri (Alım satım amaçlı elde tutulanlar ve finansman faaliyetleriyle ilgili olanlar hariç).

Temel nakit çıkışları:

- Maddi/ maddi olmayan duran varlıklar ve diğer uzun vadeli varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları,
- Yatırım amaçlı hisse senedi veya tahvil gibi menkul kıymet alımından ortaya çıkan nakit çıkışları
- Diğer kuruluşlara verilen kredilerden kaynaklanan nakit çıkışları
- Türev ürünlerin alımıyla ortaya çıkan nakit çıkışları (Alım satım amaçlı elde tutulanlar ve finansman faaliyetleriyle ilgili olanlar hariç).

3. Finansman Faaliyetleri ile İlgili Nakit Akışları

Nakit akış tablosunun son bölümü olan finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları, işletmenin öz kaynakları ve yabancı kaynaklarının yapısında ve tutarında değişiklik meydana getiren faaliyetlerden oluşmaktadır. Finansal faaliyetlerden sağlanan nakit akışlarına örnek olarak; borç geri ödemeleri ve yeni borçlanmalar, işletmenin hisse senedi ihracı ve kâr payı gibi finansal işlemler gösterilebilir (Mulford ve Comiskey, 2005: 86).

Finansman faaliyetlerinden sağlanan temel nakit akışlarına ilişkin bazı örnekler aşağıda verilmiştir (Elmas, 2022: 90).

Temel nakit girişleri:

- Hisse senedi ve diğer öz sermaye kalemlerinin ihracından kaynaklı nakit girişleri,
- Borçlanma araçları ihracından kaynaklı nakit girişleri ve
- Kısa veya uzun vadeli kredilerden kaynaklı nakit girişleri.

Temel nakit çıkışları:

- Temettü ve borç ödemelerinden kaynaklı nakit çıkışları,

- Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemeleri ile ilgili nakit çıkışları ve
- Sermayenin azaltılması veya işletmenin kendi hisse senetlerini almasından kaynaklı nakit çıkışları.

Bir bütün olarak nakit akış tablosunda yer alan faaliyetler ele alındığında işletmenin borçlarını ve kâr paylarını ödeyebilmesi, duran varlıklarını yenileyebilmesi, kısaca faaliyetlerini sürdürebilmesi için yeterli miktarda nakit elde etmesi gerekir. Birbirini takip eden dönemlerde işletme faaliyetleri nakit akışlarının negatif olması durumunda, işletmenin borçlanma veya hisse senedi ihracı yoluyla çeşitli kaynaklardan nakit temin etmesi gerekecektir. Ancak nakit akışlarının uzun süre negatif olması, işletmeye yönelik yatırımcıların güvenini sarsacaktır (Orhan ve Başar, 2015: 111). Bu kapsamda işletmelerin faaliyetlerinden nakit sağlama kabiliyeti işletmenin sürdürülebilir bir büyüme sürecine girmesi için önemli bir göstergedir. İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının pozitif, yatırım ve finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının ise normal şartlar ve varsayımlar altında negatif olması beklenir. Bu pozisyondaki işletmelerin gelir getirici temel faaliyetleri ile yatırımlarını ve finansman faaliyetlerini destekleyebildiği kabul edilmektedir (Bruwer ve Hamman, 2005: 5).

Nakit Akış Tablosu Düzenleme Yöntemleri

Nakit akış tablosu, brüt (direkt-dolaysız) yöntem ve net (endirekt-dolaylı) yöntem olmak üzere iki şekilde düzenlenebilir. Türkiye Muhasebe Standartları'nda (TMS) işletmelerin bu yöntemlerden herhangi birisini tercih ederek nakit akış tablolarını hazırlayabilecekleri ifade edilmiştir. Ayrıca TMS tarafından, işletmeler arasında uygulama birliğinin oluşması ve aynı zamanda gelecekteki nakit akışları ile ilgili daha yararlı bilgiler sunduğu için brüt yöntemin kullanılmasını tavsiye edilmiştir. Ancak bu yönlendirmeye rağmen işletmelerin önemli bir kısmı net yöntemi kullanarak nakit akış tablolarını düzenlemektedirler. Kredi kurumları ve yatırımcılar daha detaylı bilgiler içermesinden dolayı brüt yönteme göre düzenlenen nakit akış tablolarını tercih ederler. İşletmeler ise, daha az maliyetli olması ve dış paydaşlarla işletme ile ilgili kapsamlı bilgileri paylaşmak istememesinden dolayı net yönteme göre düzenlenen nakit akış tablolarını tercih ederler. Bu iki yönteme göre hazırlanan nakit akış tabloları arasındaki fark, yalnızca işletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akış hareketlerinin sunulmasında ortaya çıkmaktadır. Bunun dışında her iki yöntemde de yatırım ve finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akış hareketlerinin sunulması aynıdır (Elmas, 2017: 64). Aşağıda her iki yöntem genel olarak açıklanmıştır.

1. Brüt (Direkt - Dolaysız) Yöntem

Brüt yöntemde işletme faaliyetlerine ilişkin nakit giriş ve çıkışları ayrı ayrı gösterilmektedir. Elde edilen nakit girişleri kaynakları ifade ederken, nakit çıkışları ise kullanımları ifade etmektedir (Akdoğan ve Tenker, 2007: 315). Brüt yönteme göre hazırlanan nakit akış tablosunun başlangıç noktası gelir tablosudur. Yöntemin özelliği, hesaplamaya gelir tablosu kalemi olan satışlar ve satışların maliyeti ile başlanmasıdır. Daha sonra yatırım ve finansman ile ilgili diğer kalemler eklenerek nakit akış tablosu hazırlanır (Çabuk, 2013: 13).

Brüt yöntemin kullanıcılar tarafından tercih edilmesini sağlayan bazı avantajlar aşağıda belirtilmiştir (Elmas, 2022: 91).

- Nakit akış bilgilerini kolay anlaşılır şekilde sunar,
- Kolay analiz edilebilen nakit akış verileri sunar,
- Ödeme gücü göstergelerini detaylı şekilde sunar,
- Kullanışlı finansal bilgiler sunar,
- Genel kabul gören ticari uygulamalara uyumlu bir yapı sunar,
- Nakit akışlarının gelecekteki durumunun doğru tahmini ve
- Detaylı kâr analizlerinin yapılmasını sağlar.

Brüt yönteme göre hazırlanan nakit akış tablosu örneği Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1: Brüt Yönteme Göre Düzenlenen Nakit Akış Tablosu

	Cari Dönem	Önceki Dönem
<p>A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları</p> <p>İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Giriş Sınıfları</p> <p>Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri</p> <p>Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri</p> <p>Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmeler ile ilgili nakit girişleri</p> <p>İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri</p> <p>İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Çıkış Sınıfları</p> <p>Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler</p> <p>Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit çıkışları</p> <p>Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmeler ile ilgili nakit çıkışları</p> <p>Çalışanlara ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları</p> <p>İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları</p> <p>Faaliyetlerinden Kaynaklanan Net Nakit Akışları</p> <p>Ödenen temettüleri</p> <p>Alınan temettüleri</p> <p>Ödenen faiz</p> <p>Alınan faiz</p> <p>Vergi ödemeleri (iadeler)</p> <p>Diğer nakit girişleri (çıkışları)</p> <p>B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları</p> <p>Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlu araçlarının satılması sonucu elde edilen nakit girişleri</p> <p>Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının edinimi için yapılan nakit çıkışları</p> <p>Maddi ve maddi olmayan durun varlıklarının satışından kaynaklanan nakit girişleri</p> <p>Maddi ve maddi olmayan durun varlık alımlarından kaynaklanan nakit çıkışları</p> <p>Diğer uzun vadeli varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri</p> <p>Diğer uzun vadeli varlık alımlarından kaynaklanan nakit çıkışları</p> <p>Verilen nakit avans ve borçlar</p> <p>Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler</p> <p>Türev araçlardan nakit çıkışları</p> <p>Türev araçlardan nakit girişleri</p> <p>Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri</p> <p>Alınan temettüleri</p> <p>Ödenen faiz</p> <p>Alınan faiz</p> <p>Vergi ödemeleri (iadeler)</p> <p>Diğer nakit girişleri (çıkışları)</p>		

<p>C. Finans Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları Pay ve diğer öz kaynağa dayalı araçların ihracından kaynaklanan nakit girişleri İşletmenin kendi paylarını ve diğer öz kaynağa dayalı araçlarını alması ile ilgili nakit çıkışları Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri Ödenen temettüleri Ödenen faiz Vergi ödemeleri (iadeler) Diğer nakit girişleri (çıkışları)</p> <p>Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerinden Net Artış (Azalış) (A+B+C)</p> <p>D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi Nakit Benzerlerinden Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)</p> <p>E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)</p>		
--	--	--

2. Net (Endirekt - Dolaylı) Yöntem

Net yöntem kullanılarak hazırlanan nakit akış tablosu dönem kârı/ zararı kalemiyle başlamakta, daha sonra yatırım ve finansman ile ilgili kalemler eklenerek oluşturulmaktadır. Bu yöntemde nakit akış hesaplamaları yapılırken, gelir tablosunda tahakkuk esasına göre kayıt altına alınan ve tahsilatı henüz gerçekleştirilmemiş gelirler toplam hesaptan çıkarılmaktadır. Tahakkuk esasına göre kayıt altına alınan ve ödemesi henüz gerçekleştirilmemiş giderler ise hesap toplamına eklenmektedir (Akdoğan ve Tenker, 2007: 317).

Net yönteme göre hazırlanan nakit akış tablosu örneği Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2: Net Yönteme Göre Düzenlenen Nakit Akış Tablosu

	Önceki Dönem	Cari Dönem
<p>A. İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit Akışları Dönem Karı/Zararı Dönem Net Karı/Zararı Mutabakatı İle İlgili Düzeltmeler</p> <p>Amortisman ve itfa giderleri ile ilgili düzeltmeler Değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler Faiz gelirleri ve giderleri ile ilgili düzeltmeler Gerçekleşmemiş yabancı para çevirim farkları ile ilgili düzeltmeler Pay bazlı ödemeler ile ilgili düzeltmeler Gerçeğe uygun değer kayıpları (kazançları) ile ilgili düzeltmeler İştiraklerin dağıtılmamış karları ile ilgili düzeltmeler Vergi gideri/geliri ile ilgili düzeltmeler Stoktaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler Ticari alacaklardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler Ticari borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler Faaliyetlerle ilgili diğer borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler Nakit dışı kalemlere ilişkin diğer düzeltmeler Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıplar (kazançlar) ile ilgili düzeltmeler</p>		
<p>B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları Brüt yöntemle aynı</p>		
<p>C. Finans Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları Brüt yöntemle aynı</p>		
<p>Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerinden Net Artış (Azalış) (A+B+C)</p>		
<p>D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi Nakit ve Nakit Benzerlerinden Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)</p>		
<p>E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)</p>		

NAKİT AKIŞ TABLOSU ORANLARININ HESAPLANMASI

Çalışmanın bu kısmında BIST’de faaliyet gösteren FORD Otomotiv Sanayi AŞ, TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası AŞ ve KARSAN Otomotiv Sanayi Ticaret AŞ olmak üzere 3 otomotiv firmasının 2020-2022 dönemini kapsayan nakit akış oranlarına ilişkin hesaplamalara yer verilmiştir.

İlk olarak FORD Otomotiv Sanayi AŞ’nin 2020-2022 dönemini kapsayan nakit akış oranlarına ilişkin hesaplamalara yer verilmiş olup, elde edilen sonuçlar yorumlanmıştır. Bu bağlamda, FORD Otomotiv Sanayi AŞ’nin 2020-2022 dönemine ait özet nakit akış tablosu ve özet finansal durum tablosu sırasıyla Tablo 3 ve Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 3: FORD Nakit Akış Tablosu (000 TL)

	2020	2021	2022
A. İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	7.390.661	8.702.451	19.128.706
B. Yatırım Faaliyetlerinden Nakit Akışları	(1.066.005)	(3.441.485)	(21.295.857)
C. Finansman Faaliyetlerinden Nakit Akışları	(1.451.256)	771.645	(1.989.479)
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış / (Azalış)	4.873.400	6.032.611	(3.996.618)
Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	3.200.229	8.073.629	14.106.240
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri	8.073.629	14.106.240	10.109.622
Ödenen Temettüler	(1.094.839)	(3.575.773)	(6.562.017)
Toplam Hisse Senedi Sayısı	350.910	350.910	350.910

Tablo 4: FORD Finansal Durum Tablosu (000 TL)

	2020	2021	2022
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar	17.604.522	32.813.852	55.124.518
Duran Varlıklar	6.744.657	9.979.001	40.927.729
Toplam Varlıklar	24.349.179	42.792.853	96.052.247
KAYNAKLAR			
Kısa Vadeli Yükümlülükler	12.480.781	20.782.144	46.205.980
Uzun Vadeli Yükümlülükler	4.824.496	11.862.171	28.444.093
Öz Kaynaklar	7.043.902	10.148.538	21.402.174
Toplam Kaynaklar	24.349.179	42.792.853	96.052.247

FORD Otomotiv AŞ'ye ait nakit akış tablosu ve finansal durum tablosundan yararlanılarak hesaplanacak olan oranlar aşağıdaki gibidir:

- İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Kısa Vadeli Borçlar
- İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Toplam Borçlar
- İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Toplam Varlıklar
- Hisse Senedi Başına İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışı
- İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Ödenen Temettümler

2020-2022 dönemini kapsayan bu oranların hesaplanması ve sonuçları ile ilgili bilgiler sırasıyla Tablo 5, 6, 7, 8 ve Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 5: İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Kısa Vadeli Borçlar Oranı

	2020	2021	2022
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	7.390.661	8.702.451	19.128.706
Kısa Vadeli Borçlar	12.480.781	20.782.144	46.205.980
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları / Kısa Vadeli Borçlar	0,60	0,42	0,42

Tablo 6: İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Toplam Borçlar Oranı

	2020	2021	2022
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	7.390.661	8.702.451	19.128.706
Toplam Borçlar	17.305.277	20.782.144	46.205.980
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları / Toplam Borçlar	0,43	0,42	0,41

Tablo 7: İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Toplam Varlıklar Oranı

	2020	2021	2022
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	7.390.661	8.702.451	19.128.706
Toplam Varlıklar	24.349.179	42.792.853	96.052.247
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları / Toplam Varlıklar	0,30	0,20	0,20

Tablo 8: Hisse Senedi Başına İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışı

	2020	2021	2022
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	7.390.661	8.702.451	19.128.706
Toplam Hisse Senedi Sayısı	350.910	350.910	350.910
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları / Toplam Hisse Senedi Sayısı	21,06	24,80	54,51

Tablo 9: İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Ödenen Temettüpler

	2020	2021	2022
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	7.390.661	8.702.451	19.128.706
Ödenen Temettüpler	(1.094.839)	(3.575.773)	(6.562.017)
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları / Ödenen Temettüpler	6,75	2,43	2,92

FORD Otomotiv AŞ'ye ait finansal tablolardan elde edilen nakit akış oranları değerlendirildiğinde;

İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının işletmenin kısa vadeli borçlarını 2020 yılında %60, 2021 yılında %42 ve 2022 yılında %42 oranında karşıladığı görülmektedir. Oranlar incelendiğinde, işletmenin 2020 yılındaki değerinin diğer 2 yıla göre daha yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Bu değerlerden yola çıkarak işletmenin yıllar itibarıyla esas faaliyetlerden nakit girişinin arttığı ancak bununla beraber kısa vadeli borçlarının daha yüksek bir artış gösterdiğini söylemek mümkündür.

İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının işletmenin toplam borçlarını; 2020 yılında %43, 2021 yılında %42 ve 2022 yılında %41 oranında karşıladığı görülmektedir. Sonuçlar incelendiğinde, bir önceki oranda olduğu gibi 2020 dönemine ait olan değer diğer oranlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Yıllar içindeki düşüşün sebebinin ise toplam borcun oransal olarak daha fazla artmasından kaynaklanmaktadır.

İşletme faaliyetlerinden edilen nakit akışları toplam varlıkların 2020 yılında %30'una, 2021 yılında %20'sine ve 2021 yılında ise %20'sine denk gelmektedir. İşletmede toplam varlık artışı, toplam varlıklara yönelik yatırım yaptığını göstermektedir. Esas faaliyetlerden elde edilen nakit akışlarının toplam varlıklar içerisindeki payı son iki senenin 2020 yılına göre daha az olduğu görülmektedir.

Son olarak işletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları ödenen temettülerin 2020 yılında 6,75 katı, 2021 yılında 2,43 katı ve 2022 yılında 2,92 katı olduğu görülmektedir. Esas faaliyetlerden sağlanan nakit akışlarının her yıl artmasıyla birlikte ödenen temettülerin de arttığı görülmektedir.

Çalışmada ikinci olarak TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası AŞ'nin 2020-2022 dönemini kapsayan nakit akış oranlarına ilişkin hesaplamalara yer verilmiş olup, elde edilen sonuçlar yorumlanmıştır. Bu bağlamda, TOFAŞ AŞ'nin 2020-2022 dönemine ait özet nakit akış tablosu ve özet finansal durum tablosu sırasıyla Tablo 10 ve Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 10: TOEAŞ Nakit Akış Tablosu (000 TL)

	2020	2021	2022
A. İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	1.584.410	2.679.899	12.151.544
B. Yatırım Faaliyetlerinden Nakit Akışları	(696.999)	(760.779)	(153.871)
C. Finansman Faaliyetlerinden Nakit Akışları	253.952	(2.741.618)	(5.377.231)
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış / (Azalış)	1.408.247	(31.283)	7.675.556
Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	2.818.988	4.227.235	4.195.952
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri	4.227.235	4.195.952	11.871.508
Ödenen Temettüler	(1.200.000)	(1.500.000.000)	(3.200.000.000)
Toplam Hisse Senedi Sayısı	500.000	500.000	500.000

Tablo 11: TOEAŞ Finansal Durum Tablosu (000 TL)

	2020	2021	2022
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar	12.841.366	16.169.548	33.385.203
Duran Varlıklar	6.634.255	7.303.793	6.990.612
Toplam Varlıklar	19.475.621	23.473.341	40.375.815
KAYNAKLAR			
Kısa Vadeli Yükümlülükler	10.880.734	13.757.789	26.069.474
Uzun Vadeli Yükümlülükler	4.126.276	3.972.161	2.992.701
Öz Kaynaklar	4.468.611	5.743.391	11.313.640
Toplam Kaynaklar	19.475.621	23.473.341	40.375.815

TOFAŞ AŞ'ye ait nakit akış tablosu ve finansal durum tablosundan yararlanılarak hesaplanacak olan oranlar aşağıdaki gibidir:

- İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Kısa Vadeli Borçlar
- İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Toplam Borçlar
- İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Toplam Varlıklar
- Hisse Senedi Başına İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışı
- İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Ödenen Temettüiler

2020-2022 dönemini kapsayan bu oranların hesaplanması ve sonuçları ile ilgili bilgiler sırasıyla Tablo 12, 13, 14, 15 ve Tablo 16'da gösterilmiştir.

Tablo 12: İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Kısa Vadeli Borçlar Oranı

	2020	2021	2022
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	1.584.410	2.679.899	12.151.544
Kısa Vadeli Borçlar	10.880.734	13.757.789	26.069.474
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları / Kısa Vadeli Borçlar	0,15	0,19	0,47

Tablo 13: İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Toplam Borçlar Oranı

	2020	2021	2022
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	1.584.410	2.679.899	12.151.544
Toplam Borçlar	15.007.010	17.729.950	29.062.175
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları / Toplam Borçlar	0,11	0,15	0,42

Tablo 14: İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Toplam Varlıklar Oranı

	2020	2021	2022
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	1.584.410	2.679.899	12.151.544
Toplam Varlıklar	19.475.621	23.473.341	40.375.815
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları / Toplam Varlıklar	0,08	0,11	0,30

Tablo 15: Hisse Senedi Başına İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışı

	2020	2021	2022
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	1.584.410	2.679.899	12.151.544
Toplam Hisse Senedi Sayısı	500.000	500.000	500.000
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları / Toplam Hisse Senedi Sayısı	3,17	5,36	24,30

Tablo 16: İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Ödenen Temettüpler

	2017	2018	2019
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	1.584.410	2.679.899	12.151.544
Ödenen Temettüpler	(1.200.000)	(1.500.000)	(3.200.000)
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları / Ödenen Temettüpler	1,32	1,79	3,80

TOFAŞ AŞ'ye ait finansal tablolardan elde edilen nakit akış oranları değerlendirildiğinde;

İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının işletmenin kısa vadeli borçlarını; 2020 yılında %15, 2021 yılında %19 ve 2022 yılında %47 oranında karşıladığı görülmektedir. Oranlar incelendiğinde, işletmenin 2020 yılındaki değerinin diğer yıllara göre oldukça düşük olduğu göze çarpmaktadır.

İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının işletmenin toplam borçlarını; 2020 yılında %11, 2021 yılında %15 ve 2022 yılında %42 oranında karşıladığı görülmektedir. Sonuçlar incelendiğinde, bir önceki oranda olduğu gibi 2020 dönemine ait olan değer diğer oranlara göre daha düşük olduğu görülmektedir.

İşletme faaliyetlerinden edilen nakit akışları toplam varlıkların 2020 yılında %8'ine, 2021 yılında %11'ine ve 2022 yılında ise %30'una denk gelmektedir. Esas faaliyetlerden elde edilen nakit akışlarının toplam varlıklar içerisindeki payı 2020 ve 2021 yıllarında oldukça düşüktür.

Hisse senedi başına işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları 2020 yılında 3,17, 2021 yılında 5,36 ve 2022 yılında 24,30 olduğu görülmektedir. Söz konusu oranlar incelendiğinde en düşük oranın 2020 dönemine ait olduğu göze çarpmaktadır. Bunun nedeni, 2020 yılında esas faaliyetlerden sağlanan nakit akışlarının diğer dönemlere nispeten daha az olmasıdır.

Son olarak işletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları ödenen temettülerin 2020 yılında 1,32 katı, 2021 yılında 1,79 katı ve 2022 yılında 3,80 katı olduğu görülmektedir. 2020 yılında elde edilen nakit akışları diğer dönemlere göre az olduğundan dolayı en düşük değerin bu döneme ait olduğu göze çarpmaktadır. Bunun yanı sıra diğer dönemlerde de esas faaliyetlerden sağlanan nakit akışları az olmasına rağmen bu değerlerin yüksek çıkma nedeni ödenen temettü tutarlarının nispeten az olmasından kaynaklanmaktadır.

Çalışmada üçüncü ve son olarak KARSAN Otomotiv Sanayi Ticaret AŞ'nin 2020-2022 dönemini kapsayan nakit akış oranlarına ilişkin hesaplamalara yer verilmiş olup, elde edilen sonuçlar yorumlanmıştır. Bu bağlamda, KARSAN Otomotiv Sanayi Ticaret AŞ'nin 2020-2022 dönemine ait özet nakit akış tablosu ve özet finansal durum tablosu sırasıyla Tablo 17 ve Tablo 18'de gösterilmiştir.

Tablo 17: KARSAN Nakit Akış Tablosu (000 TL)

	2020	2021	2022
A. İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	434.402	305.537	(450.354)
B. Yatırım Faaliyetlerinden Nakit Akışları	(40.635)	(146.110)	(79.408)
C. Finansman Faaliyetlerinden Nakit Akışları	(361.809)	(128.143)	465.922
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış / (Azalış)	22.598	33.224	(58.330)
Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	47.239	69.837	103.061
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri	69.837	103.061	44.731
Ödenen Temettüler	-	-	-
Toplam Hisse Senedi Sayısı	900.000	900.000	900.000

Tablo 18: KARSAN Finansal Durum Tablosu (000 TL)

	2020	2021	2022
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar	1.545.117	1.925.327	3.255.933
Duran Varlıklar	1.171.830	1.811.939	3.045.150
Toplam Varlıklar	2.716.947	3.737.266	6.301.083
KAYNAKLAR			
Kısa Vadeli Yükümlülükler	1.104.709	2.137.461	3.610.534
Uzun Vadeli Yükümlülükler	884.072	605.912	891.455
Öz Kaynaklar	728.166	993.893	1.799.094
Toplam Kaynaklar	2.716.947	3.737.266	6.301.083

KARSAN AŞ'ye ait nakit akış tablosu ve finansal durum tablosundan yararlanılarak hesaplanacak olan oranlar aşağıdaki gibidir:

- İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Kısa Vadeli Borçlar
- İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Toplam Borçlar
- İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Toplam Varlıklar
- Hisse Senedi Başına İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışı
- İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Ödenen Temettümler

2020-2022 dönemini kapsayan bu oranların hesaplanması ve sonuçları ile ilgili bilgiler sırasıyla Tablo 19, 20, 21, 22 ve Tablo 23'te gösterilmiştir.

Tablo 19: İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Kısa Vadeli Borçlar Oranı

	2020	2021	2022
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	434.402	305.537	(450.354)
Kısa Vadeli Borçlar	1.104.709	2.137.461	3.610.534
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları / Kısa Vadeli Borçlar	0,39	0,14	-

Tablo 20: İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Toplam Borçlar Oranı

	2020	2021	2022
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	434.402	305.537	(450.354)
Toplam Borçlar	1.988.781	2.743.373	4.501.989
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları / Toplam Borçlar	0,22	0,11	-

Tablo 21: İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Toplam Varlıklar Oranı

	2020	2021	2022
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	434.402	305.537	(450.354)
Toplam Varlıklar	2.716.947	3.737.266	6.301.083
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları / Toplam Varlıklar	0,16	0,08	-

Tablo 22: Hisse Senedi Başına İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışı

	2020	2021	2022
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	434.402	305.537	(450.354)
Toplam Hisse Senedi Sayısı	900.000	900.000	900.000
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları / Toplam Hisse Senedi Sayısı	0,48	0,34	-

Tablo 23: İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları / Ödenen Temettüleri

	2020	2021	2022
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	434.402	305.537	(450.354)
Ödenen Temettüleri	-	-	-
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları / Ödenen Temettüleri	-	-	-

KARSAN AŞ'ye ait finansal tablolardan elde edilen nakit akış oranları değerlendirildiğinde;

İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının işletmenin kısa vadeli borçlarını; 2020 yılında %39 ve 2021 yılında %14 oranında karşıladığı görülmektedir.

İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının işletmenin toplam borçlarını; 2020 yılında %22 ve 2021 yılında %11 oranında karşıladığı görülmektedir.

İşletme faaliyetlerinden edilen nakit akışları toplam varlıkların 2020 yılında %16'sına ve 2021 yılında %8'ine denk gelmektedir. Esas faaliyetlerden elde edilen nakit akışlarının toplam varlıklar içerisindeki payı her iki dönemde de oldukça düşüktür.

Hisse senedi başına işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları 2020 yılında %48 ve 2021 yılında %34 olduğu görülmektedir. Söz konusu oranlar incelendiğinde en düşük oranın 2021 dönemine ait olduğu gözlemlenmektedir.

İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları 2022 yılında negatif olduğu için 2022 yılı hesaplamaları yapılmamıştır.

SONUÇ

İşletmeler sürekli değişen ekonomik koşullarda faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için iyi bir nakit yönetimine ihtiyaç duyarlar. Nakit problemi yaşayan veya verimsiz bir nakit yönetimine sahip olan işletmeler başarısızlık ve iflas riski ile karşı karşıya kalabilir. Bu noktada nakit akış tabloları yardımıyla işletmelerin nakit akışları hakkında gerekli bilgiler sağlanabilir. Nakit akış tabloları, işletmenin en likit varlığı olan nakdin hangi kaynaklardan sağlandığını ve nerelerde kullanıldığını gösterdiğinden dolayı, gelecekte işletmenin sağlayacağı nakdin tahmin edilmesinin yanı sıra, oluşabilecek nakit ihtiyacının belirlenmesinde kullanılmaktadır. Özellikle yatırımcılar ve kredi verenlere, işletmenin borç ödeme gücü ve gelecekteki nakit oluşturma yeteneği hakkında bilgi sunmaktadır. Bu bağlamda nakit akış tabloları analiz edilerek elde edilen bilgiler, işletme ile ilgili tarafların alacağı karar ve planlarda önemli kaynak oluşturabilir.

Bu çalışmada yapılan nakit akış oran analizlerinden elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında, TOFAŞ AŞ'nin işletme faaliyetlerinden nakit akışlarında 2022 yılında ciddi bir artış görülmüştür. FORD AŞ ve TOFAŞ AŞ'nin yıllar içinde işletme faaliyetlerinden kaynaklı nakit akışları artarken, KARSAN AŞ'de bu nakit akışları yıllar itibariyle azalmıştır.

Finansman faaliyetlerinden nakit akışlarına bakıldığında ise, KARSAN AŞ'nin söz konusu nakit akışları, FORD AŞ ve TOFAŞ AŞ'ye göre yıllar içinde pozitif yönlü bir artış göstermiştir. 2022 yılında KARSAN AŞ ve FORD AŞ'nin nakit ve nakit benzerlerinde azalış görülürken; aynı yılda TOFAŞ AŞ'de ciddi bir artış görülmüştür. Ayrıca FORD AŞ ve TOFAŞ AŞ'de ödenen temettüler yıllar içinde artmış, ancak KARSAN AŞ bu yıllarda temettü dağıtmamıştır.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, N. ve Aydın, H. (1987). Muhasebe Teorileri, Ankara Üniversitesi Basım Evi, Ankara.
- Akdoğan, N. ve Tenker, N. (2007). Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Bruwer, S. ve Hamman, W.D. (2005). Cash Flow Patterns in Listed South African Industrial Companies, *Meditari Accountancy Research*, 13(1), 1-17.
- Çabuk, A. (2013). Finansal tablolar ve mali analiz. S. Önce (Editör), *Mali analiz* içinde (s.12). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Yayınları.
- Dereköy, F. (2020). Nakit Akış Tablosu ile Likidite Oranları İlişkisi: Borsa İstanbul KOBİ Sanayi İşletmeleri Üzerine Bir Araştırma, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 12(4), 3505-3517.
- Elmas, B. (2022). Finansal Tablolar Analizi, 6. Baskı, Nobel Yayınevi, Ankara.
- Elmas, B. (2017). Finansal Analiz Uygulamaları. İmaj Yayınevi, Ankara.
- Erdoğan, M. (2002). Finansal Muhasebe, Beta Yayınları, İstanbul.
- Gitman, L. J. ve Zutter, C. J. (2012). Principles of Managerial Finance, Prentice Hall, Boston.
- Gup, B. E., Samson W. D., Dugan M. T., Kim M. J. ve Jittrapanun, T. (1993). An Analysis of Patterns from the Statement of Cash Flows, *Financial Practice and Education*, Fall, 73-79.
- Günceme, Ü. ve Arsoy, A.P. (2006). Muhasebe Standartlarındaki Sınıflandırılmış Nakit Akım Tablosu Formatı ile Finansal Performansın Ölçülmesi, *Muhasebe Finansman Dergisi*, 30, 66- 74.
- Karapınar, A. ve Eflatun, A.O. (2017). Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı Uygulama ve Yorumları 2018 BOBİ FRS, Ankara, Gazi Kitabevi.
- Kieso, D. D., Weygandt, J. J. ve Warfield, T. D. (2013). Intermediate Accounting, IFRS Edition, Hoboken.
- Mirza, A. A., Graham H. ve Magnus O. (2006). *IFRS Workbook and Guide*, New Jersey: John Wiley & Sons.
- Mulford, C. W. ve Comiskey, E. E. (2005). Creative Cash Flow Reporting: Uncovering Sustainable Financial Performance, John Wiley & Sons, Canada.
- Omag, A. (2016). Cash Flows from Financing Activities. Evidence from the Automotive Industry, *International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences*, 6 (1), January 2016, 115- 122.
- Orhan, A., ve Başar, B. (2015). İşletmelerde Nakit Akış Profilleri Ve Analizi: Bist 100 İşletmeleri Üzerine Bir Uygulama. *Journal of Accounting and Taxation Studies*, 8(2), 107-122.

- Özerhan, Y. ve Yanık, S. (2010). Açıklamalı ve Örnek Uygulamalı Türkiye Muhasebe Standartları / Türkiye Finansal Raporlama Standartları, Ankara, TÜRMOB Yayınları.
- Özerhan, Y. ve Yanık, S. (2012). Türkiye Muhasebe Standartları Türkiye Finansal Raporlama Standartları, Ankara, TÜRMOB Yayınları- 427.
- Petro, F. ve Gean F. (2014). A Logical Approach to The Statement of Cash Flows, American Journal of Business Education, 7 (4), 315- 324.
- Subatnieks, K. (2005). Concept of Cash Flow and Assesment of Cashflow Ratios of Latvian Companies, Organizacija Vadyba: Sisteminia Tyrimai, 36, 163-176.
- Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 7), Nakit Akış Tabloları.
- Williams, J.R., Haka, S.F, Bettner, M.S. ve Carcello, J.V. (2008). Financial and Managerial Accounting, New York, McGraw-Hill Irwin.
- Yanar, G. (2004). “Türkiye Muhasebe Standardı – 3 Nakit Akış Tabloları”, Mali Çözüm Dergisi, 66, 25-36.
- Yaylaönü, U. (2001). Kamunun aydınlatılmasında ve hisse senedi değerlemesinde nakit akım tabloları. Yeterlik Etüdüleri 16. Dönem, Ankara: SPK.
- Yılmaz, M.K. ve İçten, O. (2018). Borsa İstanbul’da İşlem Gören Gayrimenkul Yatırım Ortaklarının Nakit Akım Odaklı Finansal Performans Analizi, Finans Politik ve Ekonomik Yorumlar, 55 (635), 73- 87.